

25 години Съвет на нотариатите на
Европейския съюз
Общо събрание на Съвет на нотариатите на
Европейския съюз - CNUC
5-6 декември 2018 г., Брюксел

На 5 декември в сградата на Европейския парламент в Брюксел, Белгия се състоя тържественото отбелязване на 25-ата годишнина на Съвета на нотариатите на Европейския съюз. Честванията се проведоха под надслов : "Съветът на нотариатите на ЕС- 25 години в услуга на правосъдието, свободата и сигурността". В конгресната част на събитието, обръщение към аудиторията отправиха - г-н Мариус Колер, председател на CNEC, г-жа Тина Астола- представител на Европейската комисия, г-н Хосе Маркеньо де Яно-председател на Международния съюз на нотариатите, г-н Кристиан Силвиу Бусои - член на Европейския парламент, г-н Даниел Буда - член на Европейския парламент, г-н Стефан Лайенбергер- Главен секретар на комисията по правосъдие към Европейската комисия и г-н Раул Радой-генерален секретар на CNEC.

Модераторите на форума поздравиха всички нотариуси в Европа по повод внушителната годишнина, като изразиха признателността си за високия професионализъм, ползотворен труд и висококвалифицирана юридическа дейност през годините.

На 6 декември в конгресната зала на хотел Щайгенбергер Вилтхерс се проведе Общо събрание на CNEC, което беше прощално заседание на председателя на CNEC- д-р Мариус Колер, поради изтичане на мандата му. Считано от януари 2019 г., начело на организацията, в качеството си на председател на CNEC, ще застане г-н Пиер-Люк Вожел - заместник-председател на Френския нотариат.

В рамките на заседанието бяха подложени на гласуване кандидатурите за нови членове на борда на директорите на Съвета на нотариатите на ЕС, като единодушно, за член на борда, бе избран г-н Димитър Танев-председател на Съвета на нотариусите на Нотариалната камара.

Г-н Колер, в своя доклад, подчерта отличните си впечатления от провेलия се през октомври в гр. София - Конгрес на българските нотариуси, честващ 20 години от създаването на Нотариална камара на Република България, като специално благодари на Председателя Танев за мащабната организация и хубавите моменти, които е споделил със своите български приятели и колеги.

**Общо събрание на Съвет на
нотариатите на Европейския съюз -
CNUE
6 декември 2018 г., Брюксел
Хотел Щайгенбергер Вилтхерс**

1. Въведение

- Одобряване на дневния ред

Дневният ред беше приет. Речта на председателя на Международен съюз на нотариусите - UINL бе преместена за края на петъчната сутрин, след презентациите на председателите на нотариалните асоциации.

- Приемане на протокола от Общото събрание на 23 март 2018 г. Протоколът от Общото събрание на 23 март 2018 г. беше приет.
- Доклад на председателя на Съвета на нотариатите на Европейския съюз
Председателят на Съвета на нотариатите на Европейския съюз информира участниците за срещата си с Генерална дирекция "Правосъдие" на Европейската комисия на 25 май, за да обсъди пакета за дружественото право. По същия въпрос на 6 юни той се среща и с шведския евродепутат и докладчик в сянка по въпроса, Юте Гутеланд [Jytte

Guteland], която бе положително настроена за ролята на нотариуса. Председателят участва и в Конференцията на европейските нотариуси в областта на гражданското право, проведена от австрийския нотариат в Залцбург на 19 и 20 април. В началото на юни той отиде в Словения за конференция, организирана от нотариата по брачното право. Той поздрави словенския нотариат за неотдавна придобитата му компетентност в областта на споразуменията за съпругеска собственост. На 6 юни председателят се срещна с представители на UIPAN, организацията, представляваща служителите на нотариусите. Председателят посочи, че тази

организация не е имала дневен ред и е участвала предимно в непрекъснато обучение. В тази връзка UIPAN потърси подкрепата на Съвета на нотариатите на Европейския съюз.

- Съобщения на председателите на нотариални камари-членки

Австрийският нотариат заяви, че има добри отношения с правителството си по отношение на електронното формиране на дружества с ограничена отговорност [LLC]. Законът трябва да влезе в сила на 1 януари 2019 г. Върховният административен съд наскоро реши, че австрийската нотариална камара трябва да обяви покана за участие в търг за избор на доставчици на цифрови решения. Австрийският нотариат съобщи, че от 1 юли ще има нова компетентност в областта на защитата на възрастните. Нотариусите ще отговарят за проверка на капацитета по време на процедурите и за записване на мерките в централизиран национален регистър, за който нотариатът ще бъде отговорен.

Словашкият нотариат съобщи за назначаването на нов министър на правосъдието. Вече се е провела среща, която е била положителна.

Българският нотариат докладва за дигиталното развитие на регистрацията на превозни средства от март насам. Регистърът, воден от нотариусите и този на компетентното министерство, сега е взаимосвързан, за да се бори по-добре с измамите на откраднати превозни средства.

Хърватският нотариат съобщи, че се изготвя нов закон за нотариата и се очаква резултата. Засега ситуацията остава стабилна.

Испанският нотариат засегна темата за новото правителство, което е встъпило в длъжност. Все още беше твърде рано да се знае въздействието му върху нотариата.

Естонският нотариат информира участниците, че Министерството на правосъдието е решило да запази нотариалната форма за прехвърляне на акции (дялове).

Унгарският нотариат засегна темата за създаването на новото правителство на Орбан през април. В момента се водят дискусии с министъра на правосъдието за увеличаване на нотариалните такси. Министърът също така иска нов закон за нотариата, но положените усилия са го убедили да се откаже от това.

Румънският нотариат приветства неприлагането на идеята за повторно въвеждане на държавен нотариат благодарение на неговите усилия.

Полският нотариат съобщи, че положението му е стабилно. Сега той управлява нов цифров регистър на заверени копия.

Португалският нотариат понастоящем работи с Министерството на правосъдието по нов закон, който позволява нотариалният акт да бъде напълно безналичен, планиран за приемане през септември 2018 г. Министерството на правосъдието приема предложенията на нотариата за цифрови актове и удостоверения. Те ще позволят на нотариусите да изпълняват своите данъчни задължения по цифров път.

Чешкият нотариат съобщи за назначаването на ново правителство на 25 юни 2018 г. Неговите усилия ще се съсредоточат върху пакета за дружественото право.

В Словения на 3 юни 2018 г. се проведе парламентарни избори със значително разпръскване на гласовете и липса на ясен победител. Социалдемократите предложиха да се намалят нотариалните такси и да се увеличи броят им. В крайна сметка, словенският нотариат ще обработва брачните договори и свързаното с тях управление на регистъра, както и разводите на бездетни съпрузи от 15 април 2019 г.

Сръбският нотариат съобщи за избора на новия си председател.

Турският нотариат съобщи, че преживява трудни времена по отношение на регистрацията на дружества. Нотариатът вече не се занимава с създаването на дружества: тази компетентност е прехвърлена върху търговските камари. Смяната на собственост на употребявани превозни средства, както и управлението на нови регистрации, станаха единствените изключителни компетенции, принадлежащи на нотариусите след последователни прехвърляния на правомощия от правителството.

Черногорският нотариат съобщава за добро сътрудничество с Министерството на правосъдието. Приет е нов закон за заверка на подписите и копиране на документи от нотариуси. Обсъден е бил и нов закон за дружествата, който се е сблъскал с нежеланието на Световната банка да възложи само на нотариусите компетентност за създаването на дружества. Черногорският нотариат също така подчерта, че цифровизацията е едно от основните им предизвикателства. В тази връзка поземленият регистър трябва да бъде дигитализиран до октомври.

Нотариатът на Република Северна Македония съобщи за честванията на 20-годишнината си.

Холандският нотариат е разработил нов закон за режима на съпружески имуществва, в който правителството се опита да намали нотариалните такси. В него се споменава и неблагоприятният тон по отношение на нотариата на последните изказвания на министър-председателя в Берлин и Страсбург относно настоящите предизвикателства, пред които е изправен Европейският съюз.

Люксембургският нотариат съобщи за избора на новия си председател. В момента в Парламента се обсъждат законодателни предложения в областта на дружественото право. Друг проектозакон предвижда изпълнението на решението на Съда на ЕС от 2011 г. относно изискването за гражданство. И накрая е бил приет нов закон за разводите, който дава правомощия на нотариусите по въпроса.

Литовският нотариат съобщи за назначаването на нов министър на правосъдието от края на май. Беше обсъдена организацията на последната

среща на Европейската нотариална мрежа и провеждането на международен семинар във Вилнюс относно борбата срещу прането на пари и защитата на данните.

Латвийският нотариат докладва за създаването на нов регистър за прозрачност на бенефициерите. След 1 юли нотариатът ще има възможност да издава електронни актове в изцяло онлайн процедура, т.е. без физическо присъствие пред нотариуса или подаване на хартиени документи.

Италианският нотариат обясни за създаването на новото "популистко" правителство. Нотариатът не е споменат в правителствения договор. Освен това италианският нотариат поддържа добри отношения с няколко от членовете на правителството, като министъра на правосъдието, който е присъствал на Конгреса в Палермо.

Малтийският нотариат съобщи, че значително е подобрил отношенията с Министерството на правосъдието. Като пряка последица са се задвижили редица проекти, които досега са били блокирани. В ход е нов проект за актуализиране на системата на кадастъра, Нотариалната камара на Малта е формален член на работната група по проекта заедно с Камарата на архитектите и ключовите служители на министерствата. Нова компетентност е предоставена на малтийците чрез Закона за съжителството, в който нотариусите вече могат да съставят публични актове, регламентиращи съжителството. Формулировката на новия закон обаче е създала редица несигурности, а в някои случаи и нови принципи, които противоречат на установените процедури и правилата на гражданското право. Вследствие на

директива, издадена от Общото събрание на Нотариалния колеж през миналия януари, Министерството на правосъдието е създадо работна група за преглед на закона и изготвяне на необходимите изменения, съставени от членове на Нотариалния съвет, Камарата на адвокатите, юрисконсулти и служители на министерството.

Въведена е и нова система за онлайн регистрация на споразумения за обещание за продажба и заплащане на временно мито (данък). Тестът в момента е в ход с 50 нотариуси с идеята за прилагането на системата при всички нотариуси до края на юни 2018 г. Министерството на правосъдието също така е одобрило и публикувало актуализирания Етичен кодекс за нотариалната професия, одобрен от Общото събрание на Колежа на малтийските нотариуси още през януари 2016 г. Накрая малтийският Нотариален съвет работи по наръчник за нотариусите във връзка с GDPR, който трябва да бъде публикуван до края на 2018 г. и да бъде предоставен в електронен формат.

Гръцкият нотариат съобщи за преизбирането на своя председател за срок от три години. Той също така подчерта отличното сътрудничество с правителството. Получени нови компетенции при развод. Гръцкият нотариат също се стреми да получи регистрация на завещанията и създаването на цифров регистър. Президентът на Републиката е поздравил нотариата за работата по онлайн търговете за имоти, което би спомогнало за постигането на целите, поставени от ЕС. Приет е нов закон за кадастъра: реакциите в тази връзка са смесени, защото няма ясен метод за

сливането на кадастъра и ипотечните регистри. Новият закон за дружествата с ограничена отговорност отне на нотариусите изключителната им компетентност за учредяване на дружества, онлайн създаването от самите основатели се въвежда на базата на онлайн формуляри. Последващите изменения на учредителния акт обаче остават изключителна нотариална компетентност. Налице е опасение от конкуренция от страна на счетоводители и адвокати в областта на дружественото право.

Белгийският нотариат съобщи, че е в предизборен период. Следователно се очакват промени, включително реформи в наследственото право, семейното право, превантивното правосъдие и др. С цел да се модернизират правните професии в Белгия, докладите за бъдещето на нотариалната професия (като професиите на адвокат и съдебен служител) ще бъдат публикувани по искане на министъра на правосъдието. Приет е нов закон за несъстоятелност, който предвижда възможността нотариусите да участват в процедурата по обявяване на фалит. Накрая, нотариатът е създал нова система за продажби на имоти онлайн, наречена "Biddit".

Френският нотариат обърна внимание на последствията от закона за "растежа" на "Макрон". От поставената цел за 1650 нови нотариуси са назначени 1400, а 500 от тях вече са практикуващи. Професията се старее да ги посрещне в най-добрите условия. Френският нотариат поддържа конструктивни отношения с министерствата на правосъдието и икономиката, както бе показано наскоро от пътуване на

председателя Коафар [Coiffard] в Китай, заедно с президента на Френската република и министър-председателя. Нотариатът продължава да се позиционира като подкрепяща държавата за намаляване на бюджетните ограничения. Той я подпомага в мисиите си да освободи съдилищата от тежестта, което трябва да доведе до положителни резултати. И накрая, в областта на технологиите са започнали множество нови проекти.

2. Законодателни и организационни въпроси

• Доклад на генералния секретар

Генералният секретар започна своя доклад с благодарност към нотариалните членове за отличното сътрудничество с органите на Съвета на нотариатите на Европейския съюз и офиса в Брюксел и за тяхното включване в дейността на Съвета на нотариатите на Европейския съюз.

Той даде пример за събитията, организирани от членовете на Съвета на нотариатите на Европейския съюз и / или начина, по който всеки от тях е участвал в дейността на Съвета на нотариатите на Европейския съюз, допринасяйки за европейската добавена стойност на нашата организация в собствените им страни. Той изрази благодарност на членовете на Съвета за тяхната подкрепа и сътрудничество.

Беше изнесен доклад за интензивността на дейностите и работата, извършвани от Съвета на нотариатите на Европейския съюз (11 400 часа годишна работа, извършена от шест постоянни и временни служители по различните

проекти, стажанти и административен персонал) във връзка с различните направления на действие: по отношение на външната и вътрешната комуникация (публикации, акценти, нови уебсайтове, взаимодействия в социалните медии и т.н.); по отношение на разработването на инструменти, с които разполагат гражданите и нотариусите (безплатни видеоконференции между нотариуси, различни ENN инструменти, ръководства, семинари и т.н.); с много вътрешни и външни срещи; в разработването и управлението на проекти на стойност 1,5 млн. евро за подпомагане на трансграничната дейност на нотариусите чрез нови технологии, обучение и трансгранично сътрудничество (четири текущи проекта).

Трябва да се отбележи, че благодарение на политиката на дисциплина и бюджетната прозрачност на Съвета на нотариатите на Европейския съюз, изпълнявана и уважавана от офиса (канцеларията) на Съвета на нотариатите на Европейския съюз, работата на Съвета на нотариатите на Европейския съюз бе възможна в рамките на бюджет, който остана непроменен, за съфинансиране на няколко проекта, организиране на няколко събития, служителите да управляват повече дейности, да оказват по-голяма подкрепа на своите органи, по-специално на председателството, което разполага със собствени бюджетни средства, които му позволяват да подкрепя конкретните си проекти и събития, както и организацията на всички общи събрания за годината.

Генералният секретар също така пожела да препоръча някои възможни начини за оптимизиране на работата, а именно: географското разпределение на работните групи, което отразява структурата на членството в Съвета на нотариатите на Европейския съюз и в този контекст зачита добавената стойност на новите нотариални членове, преразглеждането от Съвета (борда) в съответствие с новия процедурен правилник на председателите и мисиите на групите, назначаването от страна на нотариатите на членовете на всички групи и тяхното участие чрез видеоконференция на срещите, анализа на инструментите, разработени в рамката e-CODEX, за да се възползват от тях и да предоставят на всички членове на Съвета на нотариатите на Европейския съюз възможностите, които съществуват в контекста на цифровизацията.

• Приемане на годишните отчети за 2017 г.

Генералният секретар представи годишните отчети за 2017 г. и припомни принципите на бюджетната дисциплина и прозрачността. Председателят Колер благодари на генералния секретар и на Службата за координация на бюджета на ЕС за добросъвестно управление на бюджета.

Френското заместник-председателство поздрави испанското председателство на Съвета на нотариатите на Европейския съюз за качеството на неговото управление и за забележителния резултат от 2017 г. Той също така поздрави офиса (администрацията) на Съвета на нотариатите на Европейския съюз.

Решения

Следните бюджетни решения бяха приети единодушно:

1. Общото събрание одобри годишните отчети за финансовата 2017 година, както е препоръчано от Съвета (борда), с общ баланс от 1 242 361.57 Евро и печалба от 231 700 хил. Евро.

2. В съответствие с ангажимента, поет през 2016 г., Общото събрание реши да отпусне сума от 101 991,24 евро от тази печалба за възстановяване на резерва за социална отговорност на Съвета на нотариатите на Европейския съюз.

3. По този начин финансовият резултат, пренесен от 2018 г., е 129 709,45 EUR.

. Общото събрание реши да освободи от отговорност испанското председателство на Съвета на нотариатите на Европейския съюз за 2017 г. и на членовете на Борда за 2017 г. за доброто им финансово управление.
5. Събранието освободи одитора Михаел Де Ридер [Michael De Ridder] от фирма DGST.

- Одобряване на проектобюджета за 2019 г.

По отношение на проектобюджета за 2019 г. на френският заместник-председател бе дадена думата, за да разясни проектобюджета на своето председателство (стартиращо от 16.01.2019 г.), като той изрази желанието си да не увеличава членските вноски и целта си да създаде ефикасен и икономичен проектобюджет.

Решение

Бюджетът за 2019 г. беше одобрен единодушно.

3. Законодателни и политически въпроси

- Пакет за дружествения закон: цифровизация и трансгранична мобилност

Председателят Колер представи на членките-нотариати основните характеристики на двата текста, предложени от Европейската комисия в рамките на пакета за дружественото право, публикуван на 25 април 2018 г. Той обясни, че благоприятната отправна точка за нотариата е резултат от многобройните контакти през последните месеци с Комисията, за да се запознаят с ключовата роля, която нотариусите играят в дружественото право. Докладчиците ще бъдат г-н Звиефка [Zwiefka] (PPE, PL) за предложението за онлайн жизнения цикъл на дружествата и г-жа Регнер [Regner] (S & D, AT) за предложението относно мобилността на предприятията. Въпреки че графикът не беше известен на този етап, двамата докладчици и самата Комисия пожелаха да вървят много бързо с цел включване на текстовете в този законодателен акт.

В рамките на работната група беше подготвен проектодоклад за предложението за директива относно онлайн жизнения цикъл на дружествата след две срещи на работни групи. Председателят Колер пожела да даде думата на всички членове, за да се чуят реакциите им.

Австрийският и чешкият нотариати се съгласиха, че е важно да се приеме предпазлив и сдържан политически подход по отношение на исканията за изменение, които трябва да бъдат

предложени, което следва да се ограничи до пояснения.

Люксембургският нотариат поиска пояснения относно използването на термина "регистрация" в контекста на предложенията на Комисията и дали това предполага или не създаването на юридическа правосубектност на дружеството. Различните езикови версии са противоречиви по този въпрос.

Испанският нотариат подчерта редица подобрения, които трябва да бъдат въведени, а именно разграничението между ролята на нотариуса и ролята на адвоката, която той предложи да се изясни чрез въвеждане на определение за компетентен орган; гаранцията, че процедурите за идентификация, валидни в една държава-членка, но които не отговарят на гаранциите за сигурност, изисквани в друга държава-членка, не следва да се приемат в последната; както и въвеждането на позоваване на борбата срещу изпирането на пари, за да се оправдае ограничаването на обхвата до дружествата, за които вноската на капитала е направена изключително в пари. И накрая, бе подчертана необходимостта от много бърз консенсус относно нотариалната позиция.

Белгийският нотариат благодари на колегите си от италианския нотариат за работата му по темата и подкрепи предложението на председателя Колер да даде мандат на Борда (управителния съвет) да приеме компромисна позиция, която ще бъде подготвена по този въпрос. Освен това белгийският нотариат подчерта, че Комисията е квалифицирала "шаблоните" като автентичен инструмент и като много

важен аспект, който е трябвало да бъде коригиран. Италианският нотариат подчерта, че идентифицирането на страните не трябва да бъде основен аспект на нотариалната намеса в областта на дружественото право, а по-скоро контролът на законността и съгласието на страните и участието на нотариуса в борбата срещу прането на пари и измамите.

Председателят Колер изрази своята увереност в това, че скоро ще се достигне до обща позиция, която ще се основава на различните изразени притеснения.

Решение

На Председателството беше даден мандат за подготовка на компромисна позиция, която да бъде обсъдена и приета от Съвета.

• Единен цифров портал

По отношение на предложението на Европейската комисия за единния цифров портал председателят Колер припомни рисковете за нотариата, произтичащи от тази инициатива, насочени към създаване на задължение за държавите-членки да установят напълно цифрови процедури за регистрация на предприятия. По-специално намесата на нотариусите в процедурата за онлайн регистрация не беше специално разрешена в първоначалното предложение, в противоречие с предвиденото в пакета за дружественото право. Председателят Колер информира членовете, че консенсусът, възникнал в комисията по вътрешния пазар и защита на потребителите в Европейския

парламент, е да се изключат процедурите за регистрация в съответствие с позицията на нотариата. Изглежда, че компромисът, който бе финализиран по време на тристранната среща, също би бил в полза на нотариата, доколкото изрично предвижда изключването на първата регистрация в търговския регистър. Регистрацията на измененията би била априоризирана, но в съображение следва да се предвиди възможност държавите-членки да включат нотариусите в тези процедури.

И накрая, председателят Колер благодари на нотариатите-членки за подкрепата им в тази законодателна инициатива.

• Закон за конкуренцията

Думата бе връчена на г-н Ян Хамара от словашкия нотариат в качеството му на председател на работната група по закона на конкуренцията. Групата се срещна на 23 май 2018 г. с цел да подготви изготвянето на насоки. Тези насоки трябва да дадат на нотариатите-членки яснота във връзка със съдебната практика на Съда на Европейския съюз. На заседанието на 23 май делегатите изготвиха списък от теми от особено значение за професията по отношение на правото в областта на конкуренцията, който ще бъде разгледан в работен документ, който може да бъде актуализиран в светлината на развитието.

Първата част от работния документ ще се съсредоточи върху тарифите. Другите елементи, които трябва да бъдат разгледани в този документ, са следните:

- Понятието "предприятие" в дружественото право на ЕС;
- Източници на тарифно регулиране и тяхната йерархия във връзка с несъответствията; със законодателството на ЕС в областта на конкуренцията;
- Обработка на различни видове тарифни правила (например минимални, максимални, препоръчителни, фиксирани);
- Прилагане на тарифи, забрана на споразумения и др.

Презентацията на PowerPoint, илюстрираща работния метод, беше предложена на вниманието на Общото събрание.

В свое изказване литовският нотариат информира членовете за решението на литовския орган за защита на конкуренцията, който е установил нарушение на националното и европейското конкурентно право от страна на литовската нотариална камара. Нотариалната камара е обжалвала това решение и сега очаква дата за изслушването. И накрая, председателят Колер подчерта колко е важно да се избегне разпространението на този спор на европейско равнище.

• Борба срещу изпирането на пари: работа в Работна група за финансово действие - FATF

В контекста на работата по новото ръководство на Работната група за финансово действие FATF с насоки относно подхода, основаващ се на риска за юристи, председателят Колер информира членовете, че темпът на

работа се забавя след много интензивен старт.

На срещата на Работната група за финансово действие във Виена на 23-24 април 2018 г. бе представен предварителен ръководен наръчник. Оттогава не е имало реален напредък в работната група на FATF.

От страна на Съвета на нотариатите на Европейския съюз работната група беше поканена да представи коментари по различните версии, а двамата представители на Съвета на нотариатите на Европейския съюз в Работната група за финансово действие, г-н Гома и г-н Винклер, както и германското председателство се споразумяха да внесат предложения, като вземат предвид, доколкото е възможно, коментарите на членовете на работната група, които се срещнаха на 2 май 2018 г. Задачата на нотариата в тази работна група беше деликатна, доколкото трябва да се обърне внимание на особеностите на нотариалната професия, като се избягва нотариалната професия да има много повече задължения в това отношение от адвокатите.

След това думата беше дадена на г-н Винклер, който обърна внимание на факта, че насоките относно правните професии няма да бъдат единствените насоки, които да бъдат разработени в рамките на Работната група за финансово действие. Също така ще има насоки за счетоводители и доставчици на доверителни услуги и компании. В момента не беше ясно дали те ще бъдат приети като отделни и независими насоки от онези, които се занимават с

юридически професии. По отношение на работния график към юли 2018 г., се очакваше нов проект на насоки за юридическите професии. Предвижда се приемането на насоките за юни 2019 г.

• Актуализиране на изследването ZERP

Председателят Колер припомни контекста на проучването, което е завършено от консорциума на IPSOS, DELOITTE и LONDON ECONOMICS относно функционирането на пазара на недвижими имоти от гледна точка на потребителите в 28-те държави-членки на ЕС и в Норвегия и Исландия от името на Генерална дирекция "Правосъдие и потребители" на Европейската комисия

В този контекст бяха уведомени някои нотариати-членки и отделни нотариуси и бяха помолени да отговорят на сложен въпросник от професор Кристоф Шмид (Център за европейска правна политика [Zentrum für Europäische Rechtspolitik], Бременски Университет, Германия). Той отговаря за събирането на данни за системите, съществуващи в държавите-членки. Въпросникът съдържа различни въпроси относно нотариалната професия и по-специално професионалната квалификация.

Председателят Колер припомни добрите контакти, поддържани от председателя Гарсия Коянтес с г-н Фонсека Морило, заместник-генерален директор в Генерална дирекция "Правосъдие и потребители" на Европейската комисия по време на неговото председателство през 2017 г. Той изрази надежда, че тези контакти ще доведат до по-положителен резултат за нотариалната професия.

Накрая, Службата на офиса на Съвета на нотариатите на Европейския съюз информира участниците, че проучването, планирано за период от една година, което трябваше да бъде финализирано през февруари / март 2018 г., е приключило през септември 2018 г. Изследването ще бъде публикувано, с оглед на Европейската Задължението на Комисията да публикува всички проучвания.

• Единен пазар: законодателна ситуация

Председателят Колер информира участниците за междуинституционалното споразумение, сключено между българското председателство и Европейския парламент, относно директивата за теста за пропорционалност преди приемането на нови правила за професиите от държавите-членки. Гласуването в пленарно заседание и в Съвета на ЕС на министерско равнище следва да бъде само формалност. Съгласно междуинституционалното споразумение обхватът на новия инструмент съответства на обхвата на Директивата за професионалните квалификации. Независимо от това, препоръчително е да останем бдителни по този текст, като имаме предвид, че обхватът винаги може да бъде преразгледан на по-късна дата.

• Нотариална социална сигурност: класификация

В контекста на работата на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) за

актуализиране на терминологията, използвана за класифицирането на пенсионните системи, Работната група по социално осигуряване на Съвета на нотариатите на Европейския съюз (WGNSS) подготви два първоначални документа за обсъждане на принципа на социалната солидарност и съответно на принципите на разпределение и капитализация. Документите бяха предадени на това Общо събрание за одобрение.

Решение

Единодушно приемане на документите, изготвени от Работната група по социално осигуряване на Съвета на нотариатите на Европейския съюз (WGNSS), на принципа на социалната солидарност и принципите на разпределение и капитализация съответно и зелена светлина за предаването им на ОИСР.

• Европейско съдебно обучение

Генералният секретар получи думата и насочи вниманието на членовете към факта, че на 18 и 19 юни Европейската комисия проведе важна конференция в Брюксел по въпроса за европейското съдебно обучение, като се обърна особено внимание на държавите-членки с перспектива на присъединяването към Европейския съюз. Генералният секретар на Съвета на нотариатите на Европейския съюз участва в това събитие от името на Съвета на нотариатите на Европейския съюз. Той представлява Съвета на нотариатите на Европейския съюз и в експертната група на Европейската комисия и участва като такъв на последното заседание на тази експертна група на 30 май 2018 г.

4. Техническо-правни въпроси

• Електронно правосъдие

Председателят Колер припомни продължаващото развитие на Плана за действие за електронно правосъдие 2019-2023. Подготвителната работа се състоя в рамките на Съвета на ЕС.

Целите на Плана за действие в областта на електронното правосъдие 2019-2023 ще бъдат да се улесни достъпът до цялата информация, свързана със съдебната система, и да се осигурят сигурни и надеждни електронни съобщения между гражданите, практикуващите право и съдебните органи.

Председателят Колер подчерта значението на този план за действие за нотариалната професия и потенциалните връзки с пакета за дружественото право. Последното заседание на работната група "Нови технологии", проведено на 6 юни 2018 г., посочи редица възможности, които нотариалната професия би могла да предложи като част от работата по изготвянето на плана за действие в областта на електронното правосъдие. Идеите бяха подготвени под формата на стратегическа бележка на вниманието на председателите на Съвета на нотариатите на Европейския съюз и представени на настоящото общо събрание. Те бяха следните:

- Изследване и насърчаване на надеждността на публичните регистри в светлината на трансграничната практика и законодателната рамка на ЕС;

- Гарантиране на защитата на данните на гражданите в цифровия свят;
- Гарантиране на сигурното предаване на документи, което е съществен елемент за гарантиране на правна сигурност в цифровите комуникации;
- Привличане на гражданите по-близо до нотариуса дори във виртуалната среда.

Председателят Колер покани всички нотариати да споделят реакциите си към стратегическия документ и конкретните си идеи в процеса на изготвяне на плана за действие в областта на електронното правосъдие.

Генералният секретар на Съвета на нотариатите на Европейския съюз обърна внимание на потенциала за съфинансиране на проекти в областта на електронното правосъдие. Всъщност политическите цели, които трябва да бъдат приети в контекста на плана за действие, биха послужили като основа за бъдещи покани за представяне на предложения в областта на електронното правосъдие.

Накрая френският нотариат обърна внимание на осъществен от тях проект, използващ блокова технология за обмен на документи между нотариуси и различни субекти. Председателят подчерта, че това е много успешен проект и би било уместно да се проучат възможностите за довеждане на такъв проект на европейско равнище.

Членове на СНЕС бяха поканени да дадат своите отговори на стратегическата нота, представена от работната група "Нови технологии", и техните конкретни идеи в процеса на изготвяне на План за действие за електронно правосъдие 2019-2023.

• Защита на данни

Председателят Колер информира членовете за създаването на работна група, която да приведе нотариатите в съответствие с Регламента за защита на данните. Той покани нотариатите да споделят своя конкретен опит в контекста на спазването на регламента, както на ниво камари, така и на нотариалните кантори, както и да изразят всякакви конкретни желаниа по отношение на темите, които да бъдат разгледани от работната група.

Според френския нотариат това ще даде възможност за взаимно сътрудничество на национално и европейско равнище. Тя обяснява, че на нивото на френския нотариат е съществувала структура, обща за френските нотариуси, която се е занимавала със защита на данните, преди около десет години. Той приветства създаването на тази работна група "в рамките на Съвета на нотариатите на Европейския съюз, което би позволило нотариатите да се развиват в област, в която професията трябва да бъде за пример.

Председателят Колер обясни ситуацията в Германия и също така подчерта, че защитата на данните е въпрос, който офисът на Съвета на нотариатите на Европейския съюз взема присърце. В това отношение генералният секретар благодари на белгийския нотариат за възможността да получи подкрепата на служителя по защита на данните на белгийския нотариат.

Малтийският нотариат представи текущата работа в Малта в рамките на работна група, посветена на защитата на данните. Ръководство за защита на данните и нотариус ще бъде крайният резултат от работата. Настоящият

наръчник понастоящем се финализира и ще бъде предоставен на Съвета на нотариатите на Европейския съюз. Словенският нотариат информира участниците, че са организирани курсове за обучение на словенски нотариуси, за да ги насочи към спазването на регламента. Статутът на нотариусите е приравнен на този на публичните власти по смисъла на регламента, което означава, че назначаването на служител по защита на данните е задължително.

- **Взаимно свързване на поземлени регистри - пилотен проект**

Председателят Колер докладва за напредъка по проекта за свързване на поземлените регистри (LRI), който е наблюдаван от работната група по законодателството за недвижимо имущество на Съвета на нотариатите на Европейския съюз. В този контекст той подчерта, че между Австрия и Естония са започнали конкретни дейности по свързване на регистрите.

В контекста на улесняване на по-доброто разбиране на реалните права в Европа, и по-специално на член 31 от Регламента за наследяването, чрез който чужди реални права би трябвало да бъдат приспособени към местната концепция при определени условия, председателят на работната група по законодателството за недвижимо имущество представи идеята за съставяне на речник в рамките на Съвета на нотариатите на Европейския съюз с цел да се обяснят концепциите, които стоят в основата на реалните права в Европа, и различните реални права, които съществуват в нотариалните актове. Подобен речник

би могъл да представлява интерес и в контекста на взаимното свързване на поземлените регистри, особено с оглед на работата на Европейската асоциация на имотните регистри (ELRA) по проекта IMOLA II. Именно този проект има за цел да улесни разбирането на информацията за поземления регистър чрез предоставяне на определена информация / речник.

Председателят Колер предложи да бъде натоварена работната група по Закона за недвижимото имущество, председателствана от г-н Вашон [Vachon], за да се започне работа по такъв речник в рамките на Съвета на нотариатите на Европейския съюз. Може да е подходящо работната група да се възползва от работата на САЕ (Комисия по европейските въпроси) на Международен съюз на нотариусите (UINL), която бе създадена със сходна цел. В отговор на въпроса на люксембургския нотариат относно възможната връзка между стартирането на работата в рамките на Съвета на нотариатите на Европейския съюз и проекта на Европейската асоциация на имотните регистри, председателят Колер поясни, че идеята ще бъде Съветът на нотариатите на Европейския съюз да продължи своя проект, тъй като сътрудничеството с Европейската асоциация на имотните регистри не е било предвидено (най-малко на този етап).

Решение

Беше взето решение мандатът на работната група по Закона за недвижимото имущество, председателствана от г-н Вашон, да започне работа с оглед на изготвянето в

рамките на Съвета на нотариатите на Европейския съюз на речник, целящ да обясни концепциите, които стоят в основата на вещното право в Европа, и различните концепции на вещно право, съществуващи в държавите на нотариатите-членки.

5. Комуникации

- Изложба на нотариални актове в Европейския парламент през 2019 г.

Френското заместник-председателство очерта първата концепция на тази изложба, която има за цел да бъде достъпна и да представлява интерес за пресата и общественото и която трябва да се проведе в Европейския парламент по време на мини-пленарното заседание на 13/14 ноември 2019 г.

Идеята ще бъде да се работи с факсимилета на актове, за да се избегне прекомерната тромавост на организацията и да се даде възможност на изложбата лесно да се използва повторно от различните нотариати, например по случай национален конгрес или годишнина.

Заместник-председателството си представя четири теми, които биха могли да съставляват основните насоки на изложбата, както следва:

- Актове, свързани с исторически събития, с исторически данни
- Актове от ежедневието, извършвани от исторически фигури
- Обичайни / необичайни действия, свързани например с предмета на даден договор.
- Цифровият свят

Може да бъде организирана конференция за цифрова автентичност във връзка с изложението.

6. Европейски проекти

• Състояние и следващи стъпки:

а. посредничество

Председателят Колер съобщи, че в резултат от работата на ръководния комитет по проект "Медиация" 15 от 15 от документа бяха доставени и одобрени от Европейската комисия.

б. ФЕН плюс +

Председателят Колер припомни целта на проекта FAN +, която е да направи Европейската директория на нотариусите по-модерна, достъпна и удобна за ползване от всички граждани на ЕС (www.notaries-directory.eu).

Той съобщи, че на 5 април 2018 г. е проведено заседание на членовете на Комитета по информационни технологии и е довело до избора на SEGEKA като доставчик на услугата за тази мисия в съответствие с критериите за оценка, договорени на срещата за откриване. Този избор бе утвърден от Съвета (Борда) на 19 април 2018 г.

Управителният комитет на FAN + разработи договор въз основа на образеца на договор, разработен от експертите на работната група по информационни технологии на Съвета на нотариатите на Европейския съюз, който беше предложен на SEGEKA на 29 май 2018 г. за одобрение, преди да бъде подписан от двете страни. Генералният

секретар каза, че договорът с SEGEKA понастоящем е финализиран, като се очаква подписването му през следващите седмици.

Работата по разработването на новата европейска директория на нотариусите ще започне възможно най-скоро, за да остане възможно най-близо до на графика за проекти, съгласуван с Европейската комисия, като новата версия на директорията ще бъде пусната онлайн през януари 2019 г.

с. Европейската нотариална мрежа - ENN

Председателят Колер съобщи, че оценката на Европейската комисия за доклада за оперативната субсидия 2017 все още не е получена. Очаква се през следващите седмици.

По отношение на дейностите през 2018 г. събеседниците проведоха първата си годишна среща във Вилнюс, Литва, на 17-18 май. Срещата бе последвана от трансграничен семинар с участието на представители на Полша, Естония и Латвия, които обсъждат теми, свързани с борбата срещу изпирането на пари, предотвратяването на финансирането на тероризма и защитата на личните данни.

Уеб сайтът "Автентични закони в Европа", съфинансиран от Комисията и произхождащ от Европейската нотариална мрежа, беше официално представен по повод заседанието на Европейската нотариална мрежа. Уебсайтът беше публично достъпен на адрес <https://www.authentic-acts.eu>.

Целите през следващите месеци включват консолидирането на мрежата и подобряването на комуникацията и използваемостта на наличните ресурси на онлайн платформата. Ще бъде разработен тийзър под формата на видеоклип за популяризиране на мрежата и инструментите на платформата. През 2019 г. ще бъде изготвено ново ръководство в сътрудничество с председателя на работната група по семейното право, целящо да улесни европейските нотариуси в правилното тълкуване и прилагане на новите разпоредби относно режимите на съпружески имуществва и регистрираните партньорства.

d. Обучение III

Първата презентация на проекта "Европа за нотариуси - нотариуси за Европа III" (трето обучение) беше направена във Вилнюс по повод срещата на Европейската нотариална мрежа на 16 май 2018 г.

През 8 юни 2018 г. в офиса на Съвета на нотариатите на Европейския съюз в Брюксел се проведе първа среща под председателството на г-н Вилмус [Wilmus]. Тя беше насочена основно върху изготвянето на графика за проектите, включително организирането на 21 трансгранични семинара (12 за гражданското и семейното право и 9 относно предотвратяването на изпирането на пари), както и представянето на насоките за проекти, които да бъдат изпълнени по време на проекта, който ще бъде финализиран през май 2020 г.

Генералният секретар отправи призив да се покани академичен експерт по пране на пари, който да говори и да си сътрудничи по проекта с участващите нотариати, за да даде академични съвети. Италия посочи, че ще отправи това искане до работната група срещу изпирането на пари, в която са включени както нотариуси, така и независими експерти и академици.

7. Международни отношения / отношения с други институции

• Организация за икономическо сътрудничество и развитие - ОИСР

■ Въпросник за регулаторните показатели

Според председателя Колер ОИСР понастоящем работи по проучване на регулаторните показатели. В този контекст бяха информирани някои нотариати и министерства на правосъдието и бяха получени въпросници относно нивото на нотариалното регулиране. Следва да се отбележи, че през май 2018 г. бе започнат диалог между Организацията за икономическо сътрудничество и развитие и държавите-членки. Държавите-членки са в процес на финализиране на отговорите си.

С оглед на горепосоченото все още е възможно да се повлияе на съдържанието на националните отговори. В Германия например, въпросите за изясняване от страна на ОИСР бяха предадени на германското правителство.

Решение

Нотариатите-членки бяха поканени да се свържат отново със съответните си

министерства, отговарящи за въпросника на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие с цел да се постигне в идеалния случай изключването на нотариалната професия от това проучване, по инициатива на испанското правителство.

- **Сътрудничество между Съвета на нотариатите на Европейския съюз и Международния съюз на нотариусите (UINL)**

- **Принос на председателя на Международния съюз на нотариусите**

По време на своя доклад председателят на Международния съюз на нотариусите обърна внимание на ключовите въпроси, които се преследват от Международния съюз на нотариусите, като например защитата на уязвимите възрастни и цифровизацията. Той също така приветства доброто сътрудничество със Съвета на нотариатите на Европейския съюз и изрази желанието си това сътрудничество да се поддържа и доразвива.

Председателят Колер благодари на председателя на Международния съюз на нотариусите за добрите отношения. Неотдавнашната обща позиция, разработена съвместно от Международния съюз на нотариусите и Съвета на нотариатите на Европейския съюз относно работата на UNCITRAL по дружествено право, бе конкретен пример за такова добро сътрудничество.

- **Европейска комисия за ефективност на правосъдието (CEPEJ)**

- **Напредък в работата на работната група за изготвяне на втори доклад за**

ефективността на нотариалната професия

Председателят Колер съобщи, че работната група от членове на Съвета на нотариатите на Европейския съюз и Европейската комисия за ефективност на правосъдието понастоящем работи по второто издание на доклада за ефективността на нотариалната професия. За това второ издание Работната група препоръча да се съсредоточи върху новите технологии и темата за равенството между половете. Идеята е да се разгледат подробно една или две теми във всяко издание, като се актуализират примери за добри практики. Като част от продължаващото събиране на информация, председателят Колер покани онези нотариати, които все още не са направили това, да предадат информация на своите добри практики и съответните данни на офиса на Съвета на нотариатите на Европейския съюз. След това думата беше дадена на координатора на работната група, г-н Сарнеел [Sarneel], който сподели впечатленията си от последната среща на работната група EVAL към Европейска комисия за ефективност на правосъдието (17/18 май 2018 г. в Страсбург), работна група, отговаряща за изготвянето на докладите за ефективността на правосъдието. Според него това е тема, в която нотариусът се възприема като пионер, особено благодарение на първия доклад за нотариалната професия през декември 2017 г. Това е особено важно в отношенията на нотариалната професия с адвокатската професия.

Трябва да се обърне внимание по-специално на въпроса за равноправието

между половете. Само 11 държави-членки отговориха на въпросника, изпратен от самата Европейска комисия за ефективност на правосъдието. Освен това от тези няколко отговора може да се заключи, че има повече жени нотариуси, отколкото мъже.

С оглед на гореизложеното възниква въпросът дали и в каква степен работната група на от членове на Съвета на нотариатите на Европейския съюз и Европейската комисия за ефективност на правосъдието може да използва данни / информация, които са събрани от Съвета на нотариатите на Европейския съюз и са актуализирани като част от таблицата с факти и цифри. На този етап тази таблица е само за вътрешно ползване, но може да е уместно да се използват определени елементи, като броя на мъжете / жените в нотариата, но и друга информация, когато е подходящо, в контекста на доклада на Съвета на нотариатите на Европейския съюз относно ефективността на нотариалната професия.

Въпросът за използването на данните в таблицата "Факти и цифри" ще бъде представен на Борда (Съвета) и след това на Общото събрание на Съвета на нотариатите на Европейския съюз.

■ Стартиране на сътрудничество в областта на медиацията

Председателят Kohler съобщи, че г-н Ив Бюе-Видман [Yves Behets-Wydemans], нотариус в Брюксел и председател на работната група по медиация на Съвета на нотариатите на Европейския съюз, е участвал за пръв път в работната група за медиация на Европейската комисия за ефективност на правосъдието от

името на Съвета на нотариатите на Европейския съюз вследствие на мандата, даден от Общото събрание през март 2018 г. Срещата се е провела на 24 и 25 май 2018 г. в Страсбург.

• Работна сесия, посветена на нотариатите наблюдатели от Съвета на нотариатите на Европейския съюз

1. Презентации от нотариати наблюдатели в СНЕС

По време на речта си нотариатът на Северна Македония, член на Международния съюз на нотариусите (UINL) от 2001 г., обърна внимание на факта, че се е смятал за слаб в правомощията си в страната нотариат. Някои нотариални процедури дори предвиждаха задължително присъствие или подпис / "печат" на адвокат.

Цифровизацията също беше важен въпрос в Македония. По този начин търговските и поземлените регистри бяха достъпни онлайн.

Нотариатът изрази желание да получи писмо за подкрепа от Съвета на нотариатите на Европейския съюз, за да подобри положението си на национално ниво.

Черногорският нотариат, който съществува само от юли 2011 г., съобщава за стабилно положение на нотариата и добрите отношения с Министерството на правосъдието и Адвокатската колегия. Основното предизвикателство за професията е разработването на цифрови инструменти, включително цифров достъп до регистрите. Всяка подкрепа в контекста на цифровизацията от Съвета

на нотариатите на Европейския съюз ще бъде добре дошла.

По-специално, нотариатът има (изключителна) компетентност в областта на недвижимите имоти. В момента се обсъжда проектозакон за сертифициране на подписи и копия на актове. Този проект предвижда споделена компетентност на нотариусите и съдилищата за сертифициране на подписи. Според черногорския нотариат това трябва да е изключителна компетентност на нотариусите. Подкрепата от Съвета на нотариатите на Европейския съюз ще бъде оценена.

Сръбският нотариат, който понастоящем работи по създаването на цифров акт и дигитален архив и си сътрудничи тясно с френския нотариат относно нотариалната стратегия, припомни проблема на нотариата с данъка, съществуващ в Сърбия; 30% данък, който всеки нотариус трябва да плати върху събраните за нотариалната услуга суми; данък, на който е подчинена само нотариалната професия. През декември 2016 г. сръбският нотариат е сезирал Конституционния съд по този въпрос, но все още не е получил отговор. Подкрепата от Съвета на нотариатите на Европейския съюз ще бъде високо оценена. Председателят Колер увери сръбския нотариат, че ще проучи внимателно възможностите за подкрепа, като същевременно обръща внимание на факта, че това е деликатен въпрос, тъй като става дума за вътрешнодържавен ред.

Някои процедури в Турция също са били дигитализирани (архивиране, връзка с определени регистри, електронен подпис на документи). За съжаление, турският нотариат наскоро е изгубил определени компетенции, като например компетентността за основаване на дружества.

След тези коментари председателят Колер предложи да се създаде работна група в рамките на Съвета на нотариатите на Европейския съюз, която да анализира и оценява развитието в нотариалните камари със статут на наблюдатели в СНЕС. Идеята е всяка-наблюдател да изпрати делегат в тази работна група, която да докладва редовно на Общото събрание. Генералният секретар предложи да бъдат включени членовете на наблюдателите в редовното докладване на членовете относно последните събития в техните нотариати. Тези предложения бяха приети позитивно от всички председатели.

2. Презентация от офиса на Съвета на нотариатите на Европейския съюз

Офисът на Съвета на нотариатите на Европейския съюз представи на нотариатите-членки и наблюдаващите нотариати възможностите за европейско финансиране по програма "Правосъдие", критериите за допустимост, поканите за представяне на предложения, които са отворени за кандидатстване и възможностите за предаване на опит на членовете на камарите със статут на наблюдатели в СНЕС.

По време на дискусиите се очертаха следните възможности за конкретно сътрудничество:

- Организиране в Брюксел на среща на работната група за сътрудничество за членове и наблюдатели, която може да се съсредоточи върху:

o Подкрепа за нотариата в контекста на преговорите по главите "Правосъдие" от страните кандидатки в процеса на присъединяване към ЕС (включително участие в програмите за финансиране)

o Методология на проекта на ЕС (как да подготви и подаде заявление, критерии за оценка и възлагане, оперативен капацитет).

- В идеалния случай проектната работа на членките наблюдатели трябва да започне с участието им като партньори, например в проекти, управлявани от Съвета на нотариатите на Европейския съюз или нейните членове. Обучението и Европейската нотариална мрежа бяха много подходящи проекти за "добри практики" за членките наблюдатели на Съвета на нотариатите на Европейския съюз.

8. Разни

Председателят Колер информира членовете за положението в Босна и Херцеговина, където е подета законодателна инициатива, целяща замяната на съществуващата нотариална автентификация в тази страна чрез "официализиране", базирано на сръбския модел.

За тази цел на вниманието на Министерството на правосъдието на Босна и Херцеговина беше подготвен проект на писмо за подкрепа с подписи на председателите на Международния съюз на нотариусите, Съвета на нотариатите на Европейския съюз и Нотариалната камара на Федерална Република Германия

[Bundesnotarkammer]. Предвид неотложността на този въпрос това писмо вече беше подписано от председателя на Международния съюз на нотариусите.

Нотариатите-членки изразиха съгласието си с подписването от председателя на Съвета на нотариатите на Европейския съюз на писмото за подкрепа на нотариата в Босна и Херцеговина.

Проучване на потребителския пазар за функционирането на услуги за недвижими имоти за потребителите в ЕС - Актуализиране

През януари 2017 г. на консорциум, съставен от IPSOS, DELOITTE и LONDON ECONOMICS, бе възложено да проведе проучване с цел да оцени функционирането на пазара на недвижими имоти от гледна точка на потребителите в 28 държави-членки на ЕС в допълнение към Норвегия и Исландия от името на Европейския съюз Генерална дирекция "Правосъдие и потребители" на Комисията. Заглавието на проучването е "Изследване на потребителския пазар за функционирането на услугата за недвижими имоти за потребителите в Европейския съюз".

Проучването е продължение на 16-ото издание на Индекса за потребителския пазар, който отрежда на пазара на недвижими имоти място в дъното на класацията.

Консорциумът беше помолен:

- да проучи съществуващата регулаторна рамка за услугите за недвижими имоти, регулаторните разходи, понесени от различните участници на пазара, и степента, в която рамката осигурява достатъчна защита на потребителите, които отдават под наем, купуват или продават имот в собствената си страна или трансгранично;
- да документира съответните практики на пазара на услуги за недвижими имоти и да проучи характера и разпространението на потребителските проблеми;
- да осигури по-добро разбиране на начина, по който потребителите възприемат информацията за услугите, свързани с недвижимото имущество и неговото въздействие върху решенията за покупка на потребителите; и
- да направи изводи за необходимостта от дейности по прилагане и повишаване на осведомеността.

Пазарните дейности, обхванати от проучването, са: посредничество при закупуване, продажба и отдаване под наем на недвижимо имущество въз основа на възнаграждение или на договор и консултантска дейност и услуги по оценяване във връзка с покупка, продажба и отдаване под наем на недвижими имоти срещу такса или договор.

В контекста на консултантските дейности е установен контакт с някои от нотариатите-членки и отделните нотариуси, които са помолени да отговорят на комплексен въпросник от професор Кристоф Шмид (Център за европейска правна политика [Zentrum für Europäische Rechtspolitik], Бременски

Университет, Германия). Проф. Шмид е отговорен за събирането на данни относно системите, въведени в държавите-членки. Въпросникът съдържа различни въпроси, свързани с нотариалната професия и по-специално с професионалната квалификация.

Следва да се отбележи, че проучването на пазара на потребителите относно функционирането на услугата за недвижими имоти за потребителите в Европейския съюз, планирано за период от една година, което трябваше да бъде финализирано през февруари / март 2018 г., вече е обявено за края на декември 2018 г. Според неофициална информация от Европейската комисия проучването вече е финализирано и службите на ГД "Правосъдие" очакват разрешение от кабинета на говорителите на Комисията и кабинета да публикуват проучването.

Според неотдавна получената неофициална информация констатациите и заключенията се съсредоточават върху професията на агент по недвижими имоти.

Изследването анализира нивото на регулиране нотариалното изповядване и жилищните наеми на национално ниво и в този контекст нивото на регулиране на дейностите, извършвани от агентите на недвижими имоти. Този дебат изглежда е в центъра на проучването. Застъпниците за по-силно регулиране на услугите за недвижими имоти твърдят, че по-строгите регулаторни мерки ще подобрят качеството на предоставяните услуги. Тези, които подкрепят по-слабото регулиране на професията, твърдят на свой ред, че високото ниво на

регулиране може да навреди на нивото на конкуренция на пазара. Във всеки случай проучването не установи конкретна необходимост от регулиране на професията като такава.

Поведението на потребителите по отношение на информацията за предлаганите на пазара имоти също е анализирано в рамките на проучването. Необходимостта от ясна и съпоставима информация за потребителя изглежда се счита за съществена за потребителя. Изборът на пазара на услуги за недвижими имоти (при продажба и отдаване под наем на имоти), както и прозрачността на таксите за агенции за недвижими имоти и други разходи също така изглеждат като важен елемент от проучването. Що се отнася до тези две теми, фокусът също изглежда ясно се поставя върху агентите на недвижими имоти. И накрая, проучването разглежда и проблемите на потребителите и оплакванията във връзка с дейностите на пазара на недвижими имоти.

Противно на това, което можеше да се предположи от въпросника на професор Шмид, изглежда не съществуват никакви заключения за нотариалната професия, като фокусът е ясно насочен към на агентите на недвижими имоти. Съвета на нотариатите на Европейския съюз трябва все пак да изчака проучването да бъде публикувано, преди да вземе решение относно възможната нотариална стратегия, която да бъде приета във връзка с това проучване, като се има предвид, че нотариусът е важен участник на пазара на недвижими имоти.

***

Европейска комисия за ефективност на правосъдието - проекто-доклад за ефективността на нотариалната професия

Глава 14. Нотариуси

Трябва да се направи разграничение между нотариусите от латински тип / нотариуси по гражданско право и "нотариусите", които нямат същите компетенции.

Гражданските нотариуси от типа "латински" / "гражданско право" са независими и безпристрастни държавни служители, които са получили делегиране на власт от държавата за удостоверяване на юридически документи. На тях е възложена задачата да гарантират свободата на съгласие, така че законните интереси на всички заинтересовани да бъдат гарантирани чрез предоставяне на всеобхватни правни съвети и информация. Подписът на нотариуса предоставя автентичност на правните актове. Като доставчици на правна сигурност нотариусите играят съществена роля в подпомагането на ограничаването на последвалите спорове. Поради това те са основни фигури в превантивното администриране на правосъдието.

Латинските нотариуси по принцип отговарят за изготвянето и получаването на юридически документи, признаването на подписи и изявления, предоставяне на доказателства, осигуряване на спазването на закона и, в някои държави или субекти, издаване на призовки или изпълнение на съдебни решения.

"Обществените нотариуси" обикновено не трябва да бъдат адвокати, а вместо това са министерски служители с ограничени правомощия и функции¹. Обществените нотариуси от своя страна са длъжностни лица, които не са упълномощени да удостоверяват законните актове и могат само да удостоверяват подписи².

14.1 Статус, брой и функции

Нотариалната професия съществува в много европейски страни. Повечето от 48-те държави-членки или субектите, отговарящи за тях, съобщават, че нотариалната професия е отделна професия в тяхната правна система. Преобладаващата част от държавите имат латински нотариуси, които действат като независими частни професионалисти, подложени на държавен надзор (33), и / или държавни служители (16), например в Азербайджан, Белгия, Естония, Франция, Германия, Люксембург и Испания. Нотариусите в Австрия и Испания също упражняват професията си като свободни под контрола на държавните органи.

Не такъв е случаят в Швеция и Великобритания, където държавните власти не упражняват никакъв контрол върху упражняването на професията.

В Дания нотариусът е интегрирана функция на окръжните съдилища. В Исландия 24 областни комисари действат като *notarius publicus* (Обществени нотариуси).

В повечето отговорили държави или организации нотариусите се назначават

с официален правителствен акт, както е например случаят в Австрия, Белгия, Франция, Грузия, Германия, Гърция, Италия, Люксембург, Нидерландия, Румъния, Сърбия и Испания.

Таблица 14.1 Статут на нотариусите (Q192)

Таблица 14.1 - Статут на нотариусите през 2016 г. (Q192)

¹ Хагска конвенция, Апостил, Наръчник № 126 и др.

² Понятието за автентичност на правни актове е специфично за латинската система.

Македония				
Турция				
Украйна				
Обединено Кралство - Англия и Уелс				
Обединено Кралство - Шотландия				
Израел				
Мароко				
Брой „Да“	33	34	48	21
Брой „Не“	15	14	0	27
Общо	48	48	48	48

Както и в други сектори, функциите на нотариусите се различават значително в различните държави или организации. Докато "автентичността" в случая с нотариусите обхваща само подписването, основната компетентност на нотариусите от латински тип е автентичността на правните актове.

Това се състои в осигуряване на автентичност по отношение на идентичността на страните, тяхната способност и информирано съгласие, както и законосъобразността на съдържанието. Следва да се отбележи, че когато нотариусите от латински тип удостоверяват подписите, сертифицирането може да доведе и до проверка на правоспособността на участващите страни и проучване на съдържанието на предложената сделка, например в Австрия и Германия.

В повече от две трети от държавите (34) нотариусите могат да предоставят и правни консултации поотделно. 33 държави възлагат на нотариусите изпълнението на задълженията в рамките на гражданските процедури.

Най-добра практика в нотариатите

Нотариусите в цяла Европа активно развиват технологии за опростяване на сигурната комуникация между нотариусите, публичните регистри и клиентите чрез електронни канали. Въпреки това, при внедряването на нови технологии в областта на нотариалните услуги, изключителният професионализъм и задълбочената подготовка са от изключителна важност. Трябва да се гарантира, че правната сигурност и насърчаването на надеждността на превантивния контрол на законността в съдебната система няма да бъдат нарушени. Нотариалната професия непрекъснато работи върху улесняването на гражданите, като същевременно гарантира правна сигурност за всички участници в цяла Европа.

В повечето европейски държави се създават и управляват в електронна форма няколко публични регистри. Например, в много страни като Австрия, Белгия, Хърватия, Чехия, Естония, Франция, Германия, Унгария, Люксембург, Малта, Нидерландия, Полша и Румъния съществуват регистри на завещания, европейски удостоверения за наследяване или наследствени регистри. Някои от тези регистри са взаимосвързани на европейско равнище. Белгия също така регистрира пълномощни, които могат да бъдат от лице, желаещо да организира своята бъдеща извънсъдебна защита. Комуникацията между нотариусите и публичните регистри или административни органи се осъществява по електронен път в по-голямата част от европейските държави, например с кадастъра в Австрия, Белгия, Холандия, Естония, Франция, Германия, Италия, Латвия и Румъния. В Италия всеки автентичен документ на хартиен носител или цифров носител се изпраща на съответните национални администрации под формата на дигитално копие, обявено за автентично от нотариуса.

Четири европейски страни използват цифрово автентичния инструмент (Австрия, Франция, Италия и Латвия). Например във Франция нотариалният акт се изготвя и подписва по електронен път. Клиентът прикрепя изображението към своя собствен подпис на сензорен екран, тъй като Франция все още няма eID, докато нотариусът го подписва по електронен път, като използва своя ключ REAL. Тази операция по подписване завършва с подписа на

нотариуса като изображение заедно с неговия електронен подпис.

През 2018 г. повече от 80% от актовете са електронни актове. От началото на 2018 г. френските нотариуси дори са имали възможност да издават съвместни актове в няколко офиса едновременно, като всеки нотариус е присъствал със свои собствени клиенти. Следователно вече не е необходимо да се пътува, което в някои случаи представлява значителна икономия. От 2022 г. всички нотариални актове в Германия ще бъдат съхранявани електронно. В страни като Румъния, където автентичните документи се изготвят на хартиен носител, копието може да се пренася по електронен път.

В Чешката република нотариусите могат да предложат "пряко нотариално вписване" (което означава освен обичайната съдебна процедура) в следните регистри, поддържани от съдилищата: Регистър на търговските дружества, Доверен регистър и Регистър на ползващите се собственици.

Австрийският нотариат стартира електронния документен архив "cyberDOC" преди много години. Този архив на електронни документи не се използва само за сигурно електронно съхранение на документи, но и за сигурен и опростен електронен трансфер на документи (например в ключови области на електронното правителство, съдебни органи).

В Естония всички нотариуси използват електронната нотариална информационна система. Естонските нотариуси действат въз основа на обща

електронна система за удостоверяване на автентичността, т.е. за нотариусите не се издават специални удостоверения за електронни подписи. Нотариусите могат да използват електронната нотариална система (e-Notary) за изпълнение на всичките си задължения чрез една платформа. По-конкретно, нотариусите и техните служители могат да използват електронната нотариална информационна система, за да направят надеждни запитвания относно лица и предмети до 17 различни национални и трансгранични регистри (например регистър на имуществената собственост, Естонски централен регистър на ценните книжа, Европейски регистър на завещанията).

През последните години нотариусите в много страни развиха възможността клиентите да комуникират с нотариусите по цифров път или дори чрез видеоконферентна връзка (например Белгия, Франция, Италия, Латвия и Холандия). Освен това много страни работят по цифрови решения, за да внедрят система за видеоконферентна връзка за своите клиенти. В Латвия нотариусите са упълномощени да използват видеоконферентна връзка за подготовка на автентични актове и атестации, съдебни производства и други документи.

"Start My Business" е дигитален инструмент, разработен от белгийски нотариуси, който дава възможност на всеки предприемач да основе фирмата си онлайн. На тази платформа потребителят има възможност да избере нотариалната кантора, с която иска да работи, и на която кодираните данни ще бъдат препратени. Освен това

испанският нотариат също така е разработил приложение за по-евтино и по-бързо основаване на малки и средни предприятия чрез администриране на документи и предаване на данни в офиса на нотариуса и други органи, участващи в учредяване на дружество.

В случай на процедура по наследяване цялата (формална) комуникация между чешкия нотариус и съда се извършва по електронен път чрез Системата на "информационните кутии" (включително доклади относно трети лица или представяне на окончателен съдебен доклад).

От 2017 г. в Естония е стартиран нов регистър за е-апостил, заедно с портал за самообслужване. Това ново цифрово решение опростява процеса на кандидатстване и издаване на апостил и проверка на неговата автентичност. Чуждестранните длъжностни лица ще могат да проверяват апостилите и документите с апостил, издадени в Естония в регистъра на е-апостилите. В допълнение към подаването на цифрово приложение, порталът за самообслужване може да се използва и за плащане на фактури, управление на апостилите, издадени от органа на заявителя, както и за изискване публичните служители да издават и качват документи директно в електронната среда на апостили.

Нотариатите от латински тип също използват нови технологии на европейско равнище, като се възползват от технологичното развитие и постоянно се стремят да подобрят обслужването си за гражданите.

В рамките на Съвета на нотариатите на Европейския съюз (CNUe) - официалният орган, представляващ нотариалната професия по гражданско право в отношенията с европейските институции - няколко инициативи подобряват услугата, предоставяна ежедневно и предлагат полезни инструменти за практиката на нотариусите.

Европейската нотариална мрежа (ENN) е инструмент за нотариусите, които се сблъскват с практически въпроси с трансграничен елемент. Той обхваща 22-те членове на Съвета на нотариатите на Европейския съюз. Има точка за контакт, която да помогне на нотариусите във всяка от тези 22 държави и да им окаже съдействие, ако възникнат въпроси, свързани с трансграничен въпрос, например относно учредяването на дружеството или сключването на брак.

Нотариусите по гражданско право в 22-те държави-членки на Съвета на нотариатите на Европейския съюз могат да имат достъп до "едно гише", IT инфраструктурата на Европейската нотариална мрежа. Тази инфраструктура ще даде възможност на нотариусите в Европа да:

- отворят на профил със защитен достъп (потребителско име и парола) към базите данни и работните документи, предоставени от Европейската нотариална мрежа
- използват инструменти за нотариална трансгранична практика и за гражданите, например чрез създаване на двуезични формуляри за използване в нотариалната практика

- имат достъп до надеждна актуализирана и / или нова правна информация и различни инструменти за нотариална практика, както и някои инструменти, предназначени за обществеността

- се присъединяват към специализирани мрежи.

Повече информация можете да намерите на www.enp-rne.eu

EUFides е споделена платформа, създадена от нотариусите на Европа. Това е вид защитена клауд-услуга, която улеснява европейските нотариуси да работят съвместно по трансграничните досиета, например в недвижимите имоти, в наследяването и в дружественото право.

Платформата EUFides се управлява от международно сдружение с нестопанска цел съгласно белгийското законодателство (AISBL), чиито учредители са белгийският, френският, италианският, люксембургският и испанският нотариати. Германският и холандският нотариати се присъединиха към AISBL. Нотариусите от нотариатите-членки могат да използват платформата и дори да поканят нотариус по гражданско право от друга европейска държава, която все още не е член на екипа, работещ по трансгранично дело.

Асоциацията на европейската мрежа на регистрите на завещания (ENRWA или ARERT на френски език) е международна нестопанска асоциация, учредена по белгийското право, създадена през 2005 г. от белгийския, френския и словенския нотариати.

В съответствие с Базелската конвенция за създаване на система за регистрация на завещания от 16 май 1972 г. държавите, които имат регистър за регистриране на завещания и които се присъединяват към ENRWA, могат да свържат тези регистри, като по този начин позволяват на всички европейски граждани да открият завещанията, оставени от починалото лице, независимо от държавата, в която е регистрирано то.

Асоциацията на европейската мрежа на регистрите на завещания предоставя на гражданите и практикуващите юристи полезна информация за регистрирането и търсенето на завещания в Европа.

Асоциацията на европейската мрежа на регистрите на завещания също така отговаря за създаването и взаимното свързване на регистрите на европейските удостоверения за наследство (ECS) в рамките на наредбата за наследяване на ЕС (Регламент 650/2012 от 4 юли 2012 г.).

Повече информация можете да намерите на адрес: www.enrwa.eu

Други примери за добра практика / добавена стойност за правосъдието: правни компетенции в отсъствието на спор: развод по взаимно съгласие

Съществуват редица добри практики в нотариата, които илюстрират не само отнемането от съдилищата до нотариалната професия, но и прехвърлянето от администрацията към нотариата. Това спомага за намаляване на натовареността на съдилищата и

имплицитно допринася за ефективността на правосъдието. Например, в Латвия, Румъния и Испания, съпрузите, които желаят да се разведат по взаимно съгласие, могат да направят това пред нотариус по граждански дела.

В Румъния от декември 2010 г. промените в законодателството позволиха на нотариуси по гражданско право и служители от гражданския регистър да установят прекратяването на браковете чрез развод чрез взаимно съгласие, ако няма непълнолетни деца, с първата нотариална и административна мярка приключена през януари 2011 г. От октомври 2011 г. на съпрузите е дадена възможност да уредят развода си пред нотариус по граждански дела, дори и в случаите, когато са замесени непълнолетни деца. Характеристиките на нотариалното производство за развод позволяват разводът да бъде завършен от нотариуса по гражданското право, без да е необходимо да се привличат други юристи (адвокати, медиатори и т.н.) и без участието на съдия. Когато законът изисква малките деца да бъдат изслушани по време на развода, изслушването се извършва от нотариуса по гражданско право. Въвеждането на нотариални и административни производства по развод е цитирано като пряка причина за освобождаването на съдилищата от националния доклад на Румъния за оценка на съдебните системи (цикъл 2016-2018)³.

³ Илюстрация с данни относно спорни разводи, получени и обработени от първоинстанционни съдилища в

Румъния: оспорвани разводи - данни, изпратени до Европейска комисия за ефективност на правосъдието (СЕРЕJ): 2010:

Дела, нерешени от съдилищата към 01.01.2010:	Входящи дела:	Решени дела:	Дела, нерешени към 31.12.2010:
27.003	56.962	57.793	26.172

2012

Дела, нерешени от съдилищата към 01.01.2012:	Входящ и дела:	Решен и дела:	Дела, нерешени към 31.12.2012:
20.926	42.582	44.261	19.247

2014

Дела, нерешени от съдилищата към 01.01.2014:	Входящи дела:	Решени дела:	Дела, нерешени към 31.12.2014:
16.334	34.125	33.645	16.814

2016

Дела, нерешени от съдилищата към 01.01.2016:	Входящи дела:	Решени дела:	Дела, нерешени към 31.12.2016:
15.912	36.041	36.200	15.753

Румъния: разводи, уредени от нотариуси по гражданско право:

Година	Брой разводи, уредени от нотариуси по гражданско право
2011:	2.895
2012:	6.593
2013:	9.975
2014:	12.395

2015:	13.310
2016:	14.782

14.2 Надзор и контрол на професията на нотариус

Системи за контрол на нотариалната професия - резюме, основано на отговорите на въпрос 195 и 196

Въпрос 195: Има ли орган, натоварен да контролира и контролира работата на нотариусите? *Въпрос 196:* Ако отговорът е "да", кой орган отговаря за надзора и наблюдението на нотариусите?

Според последните данни на Европейска комисия за ефективност на правосъдието СЕРЕЈ органите, упражняващи надзор върху нотариусите, съществуват в 45 от 46 държави. По отношение на нотариатите от латински тип / нотариуси по гражданско право, всеки нотариат, споменат в последните данни на Европейска комисия за ефективност на правосъдието СЕРЕЈ, подлежи на надзор и контрол (вж. Таблица 14.10).

Надзорните и контролните компетенции, структури и задачи се различават от нотариатите, които са предоставили отговори. В много случаи националната или регионалната нотариална камара или сходните органи са законово натоварени с контролни и надзорни задължения.

Доста често компетентностите се споделят между професионалните нотариални органи, министерствата - по-голямата част от министерствата на правосъдието и / или съдилищата (например в Белгия, България, Германия, Гърция, Унгария, Латвия, Люксембург, Румъния, Словакия, Словения,).

По-конкретно в Белгия например Нотариалната камара, както и съдилищата гарантират, че нотариусите изпълняват службата си съвестно и отговорно и в съответствие със закона. В Германия надзорът се осъществява от органите на правосъдието на провинциите, председателите на съдилищата на Висшите регионални съдилища и районните съдилища, които се отчитат пред тях.

Друг пример за разнообразието на правомощията за надзор и контрол може да се намери в холандския нотариат, където органите, отговарящи за надзора на нотариусите, са дисциплинарната комисия и Службата за финансов надзор. Службата за финансов надзор упражнява надзор в съответствие с приложимите правила и разпоредби и гарантира, че нотариусът действа безпристрастно и се отнася отговорно със средствата, предоставени му от клиента. В допълнение към този вертикален надзор холандският нотариат организира задължителни партньорски проверки като хоризонтален надзор.

В Латвия нотариусите, които не са изпълнили своите законови задължения, трябва да преминат извънреден квалификационен изпит, ако в рамките на една година от налагането на дисциплинарно наказание им е наложено повторно дисциплинарно наказание.

Таблица 14.10

Полша	
Португалия	
Румъния	
Руска федерация	
Сърбия	

Словакия	
Словения	
Испания	
Швеция	
Швейцария	
„Бивша югославска република Македония“	
Турция	
Украйна	
Великобритания- Англия и Уелс	
Великобритания Шотландия	
Израел	
Мароко	
Да	45
Не	1
Общо	46

14.3 Тенденции и заключения

- Нотариалните дейности от латински тип се упражняват в големи части на континентална Европа, осигурявайки ефективен достъп до правосъдие за гражданите и фирмите. Като фигура на превантивното правосъдие, нотариусът по гражданското право предотвратява съдебни дела и контролира законосъобразността на сделките, които са важни за живота на гражданите.
- Нотариусите по гражданско право извършват мисии от общ интерес от името на своите надзорни органи в най-различни правни области като сделки с недвижими имоти, семейно и наследствено право. Те гарантират законността и правната сигурност на документите, сключени между отделни лица. Чрез упражняването на реални прерогативи на публичната власт, които те получават от държавата, те предоставят на документите, които съставя, гаранция за автентичност.

- Вече са предприети важни стъпки за облекчаване на тежестта на съдилищата и правителствата, като примери и цифри показват, че все повече и повече компетенции се прехвърлят на нотариусите за тази цел. Един пример на равнище ЕС е приемането на наредбата за наследяване, при която много държави-членки на ЕС прехвърлиха на нотариусите компетентността да издава европейско удостоверение за наследство.

- Високо ниво на обучение на професията, начално и продължаващо обучение.

- В много държави нотариалната професия е в челните редици на услугите за електронна обработка.

- Нотариусът допринася значително за предотвратяването на прането на пари и финансирането на тероризма

Позиция на нотариусите в Европа (Съвета на нотариатите на Европейския съюз)

по показателя PMR на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие относно нотариусите по гражданско право

Съветът на нотариатите на Европейския съюз (CNUE) е официалният орган, който представлява нотариалната професия на 22 държави-членки на ЕС спрямо европейските институции и други международни организации.

Съветът на нотариатите на Европейския съюз приветства целта на редовно публикувания индикатор за регулиране на продуктовия пазар (PMR) на ОИСР за измерване на регулаторната позиция на страната и проследяване на реформите с течение на времето, за да се подобрят познанията за регулаторните практики в страните от ОИСР и страните извън

ОИСР и потенциалът за разследване на техните връзка с икономическото представяне.

Въпреки това, за следващото издание на индикатора PMR ОИСР планира да добави нотариуси към настоящите четири сектора на услугите: адвокати, счетоводители, инженери и архитекти. Това е изненадващо, тъй като ще има две юридически професии (адвокати и нотариуси), докато много други услуги, които обикновено се характеризират като регламентирани, липсват (например всички професии, свързани с здравето на хората и животните).

Оценката на регламента относно нотариусите по гражданско право има само ограничено значение за индикатора PMR на ОИСР и може да доведе до неточни заключения, дължащи се на специфичните характеристики на професията на граждански нотариуси. Вписването на нотариалната професия не е подходящо от гледна точка на Съвета на нотариатите на Европейския съюз, по-специално поради следните причини:

На първо място, нотариусите не могат да бъдат оценени като конвенционални частни икономически агенти, подобно на останалите специалисти, разгледани от индикатора PMR на ОИСР. Поради специфичните особености на нотариалната професия оценката на наложената от държавата нормативна уредба на нотариусите по гражданско право е само от ограничено значение за индикатора PMR на ОИСР и може да доведе до неточни изводи.

Освен това, нотариус по гражданско право се назначава от държавата и изпълнява функциите на публичен орган, отговорен за превантивното администриране на правосъдието. В

гражданската правна система на "превантивното правосъдие" функцията на нотариусите на гражданското право допълва ролята на съдия. Идеята, която стои в основата на тази система, е да се създаде превантивен правен контрол, за да се избегнат скъпоструващи и отнемащи време съдебни спорове относно валидността и смисъла на договорните разпоредби вследствие на сделката. Като неразделна част от превантивното администриране на правосъдието, нотариусът поема задачи, които държавата би изпълнявала сама. Следователно, в рамките на неговата дейност по удостоверяване, нотариусът не предоставя частни съвети като други юристи, като например адвокати (или други оценени сектори на услугите в съответните им области). Напротив, той се сблъсква със заинтересованите страни по начин, подобен на съдия или съдебен служител, а именно като независим, безпристрастен държавен служител, както и като обективен съветник на всички страни в сделка в рамките на строга публична процедура. Освен това автентичните инструменти на нотариуси по гражданско право имат задължителна доказателствена сила и незабавна приложимост. Следователно, по същество, автентичният документ, установен от нотариус, е сравним с изпълняемия съд. Вследствие на това, според съдебната практика на Съда на Европейския съюз (Съд на Европейския съюз)¹, нотариусите извършват "дейности в обществен интерес", по-специално "гарантирането на законността и правната сигурност на правните документи" и сделките. Съгласно СЕС, тези "особености на [нотариалните] дейности [...]"

представляват императивна причина, която може да обоснове ограничения на свободата на установяване" съгласно Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) като "ограниченията, които произтичат от процедурите, с които те са назначени, ограничаването на техния брой и териториална юрисдикция, правилата, регулиращи тяхното възнаграждение [и тяхната] независимост".

Така цитираните държавни разпоредби и ограниченията, наложени на нотариусите, са свързани със специфичния правен и професионален статус на граждански нотариуси като държавни служители. Тези ограничения са необходими, за да се гарантира правна сигурност и равен достъп до правни услуги за всички граждани и трудно могат да бъдат оценени в рамките на показател за "производителност". Освен това европейските законодатели са решили в миналото да изключат нотариалната дейност от обхвата на директивата за професионалните квалификации и директивата за услугите. Като притежатели на публична длъжност и делегати на държавна власт, нотариусите не могат да бъдат разглеждани и оценявани като конвенционални частни икономически агенти, тъй като те не се конкурират на пазара на правни услуги.

Следователно включването на нотариусите в показателя PMR на ОИСР няма да предостави на изследователите, правителствата и другите международни органи надеждна оценка на качеството на регулиране на професионалните услуги, които нотариусът предоставя. Предвидената промяна на индикатора PMR на ОИСР

няма да помогне да се открият недостатъци в регулирането и по този начин няма да се даде по-добра диагноза на мерките, които трябва да бъдат разработени за подобряване на производителността на професионалните услуги. Напротив, предвидената промяна не би дала пълна представа за ефикасността и ефективността на регулирането, тъй като нотариусите биха били погрешно считани за частни икономически съветници. Освен това индикаторът не отразява производителността на икономиката, основана на факторите правна сигурност и равен достъп до правни услуги.

Следователно нотариусите на Европа биха приветствали това, ако нотариусите на гражданското право не бяха включени в индикатора PMR на ОИСР. Ако изключването не е сред опциите, би било поне необходимо да се добавят следните обяснения както към базата данни на ОИСР относно регулирането на продуктовия пазар, така и към евентуалния доклад за актуализацията за 2018:

"Анализът на нотариусите по граждански дела, представен в настоящия доклад, може да бъде с ограничена информативна стойност, тъй като нотариусите изпълняват административни и съдебни задачи в държавната организирана система за превантивно правосъдие по силата на делегирани правомощия, тъй като нотариусите не са част от пазара на (правни) услуги от гледна точка на съответните страни и по този начин няма истински предмет на основните предположения на този показател. Освен това, тъй като тяхната дейност засяга не само частните лица,

участващи в сделките, но и полезни "външни фактори" в областта на администрирането на съдебната система, нотариусите не могат да бъдат оценени като обикновени частни икономически агенти, подобно на другите специалисти, разгледани от PMR на ОИСП индикатор. "

Гергана Франсис - административен секретар на Нотариалната камара

---

¹Вж Решение на Съда на Европейския съюз от 9 март 2017 г., Piringer (C-342/15, ЕС: С: 2017: 196), параграф 60; Решение на Съда на Европейските общности от 24 май 2011 г., Комисия / Германия (C-54/08, ЕС: С: 2011: 339), параграф 96.